

การพลิกโฉมเพื่อบริหารจัดการหลักสูตรให้ผลลัพธ์การเรียนรู้
อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานสากล
Transformation for Curriculum Management to Deliver Quality
Learning Outcomes and International Standards

สมเดช นามเกต¹ อภินันท์ จันตะนี²
Somdej Namket, Aphinan Chantanee

บทคัดย่อ

การพลิกโฉมมหาวิทยาลัย โดยวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้เริ่มต้นปฏิรูประบบการศึกษา ซึ่งได้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการกำหนดเป้าหมาย และผลลัพธ์การดำเนินงานตามจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีขึ้นไป เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดนิยาม คุณลักษณะ ตัวชี้วัด และนิยามเชิงปฏิบัติการครอบคลุมผลการดำเนินงาน (Performance) และศักยภาพ (Potential) ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งได้ใช้ความสามารถและศักยภาพอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิรูประบบอุดมศึกษา เป็นวิธีการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตาม มาตรา 24 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562 กำหนดให้มีการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มได้ โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม โดยต้องกำหนดมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณกับการจัดกลุ่มดังกล่าว โดยคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมของส่วนงานภายในสถาบันซึ่งกำหนดให้มีการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็น 6 กลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการพลิกโฉมเพื่อการบริหารหลักสูตรให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล

คำสำคัญ: พลิกโฉม; บริหารจัดการ; ผลลัพธ์การเรียนรู้

Abstract

Received: 2022-09-13 Revised: 2022-10-19 Accepted: 2022-10-24

¹ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาเขตหนองคาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhism Nong Khai Campus Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author
e-mail: aphinant.jais@gmail.com

² วิทยาเขตหนองคาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Nong Khai Campus
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Reinventing University by science research and innovation has begun to reform the education system which has organized a group of strategic higher education institutions as a goal and the results of operations according to the strategic focus of higher education institutions that provide teaching and learning at bachelor's degree and above To support the development of human resources of the country and in line with the direction of national development by defining definitions, characteristics, indicators and operational definitions covering performance (Performance) and potential (Potential) of each group of higher education institutions. to enable each higher education institution to use its abilities and potentials effectively Higher Education Reform It is a method for defining a group of higher education institutions into 4 strategic groups. It is a grouping of higher education institutions according to Section 24, paragraph three of the Higher Education Act B.E. taking into account the goals, missions, strategies, potential and past performance of each group of higher education institutions Measures to promote, support, assess the quality, supervise and allocate budgets for such grouping must be set. By taking into account the potential and readiness of the departments within the institution, which stipulates that higher education institutions are organized into 6 groups in order to be in line with the transformation of curriculum management to deliver quality and standardized learning outcomes for learners international level

Keywords: Reinventing; management; Learning Outcomes

1. ความนำ

จากโครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) โดยกระทรวง อว.เริ่มต้นปฏิรูประบบการศึกษา ซึ่งได้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการกำหนดเป้าหมายและผลลัพธ์การดำเนินงานตามจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีขึ้นไป เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดนิยาม คุณลักษณะ ตัวชี้วัด และนิยามเชิงปฏิบัติการครอบคลุมผลการดำเนินงาน (Performance) และศักยภาพ (Potential) ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งได้ใช้ความสามารถและศักยภาพอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิรูประบบอุดมศึกษา เป็นวิธีการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มในเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตาม มาตรา 24 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562 กำหนดให้มีการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มได้ โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายพันธกิจ ยุทธศาสตร์ศักยภาพ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม โดย

ต้องกำหนดมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณกับการจัดกลุ่มดังกล่าว เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2564 หมวด 3 หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ที่กำหนดในสถาบันอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมของส่วนงานภายในสถาบันซึ่งกำหนดให้มีการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่ม คือ (1)กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (2)กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (3)กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น (4)กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา (5)กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ และ (6)กลุ่มอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

2. การจัดกลุ่มตามศักยภาพและความพร้อมในสถาบัน

สำหรับกลุ่ม 4 “พัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา (Moral and intellectual cultivation)” โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางศาสนาและปัญญาที่มีประสบการณ์ ที่บริหารสถาบันอุดมศึกษา ทั้งศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม ได้วิพากษ์แนวคิดและตัวชี้วัด สามารถสรุปตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน 4 ตัว และตัวชี้วัดศักยภาพองค์กร 4 ตัว เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา สามารถจัดส่งข้อมูลได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานตามจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์ (Performance indicators) คู่มือการประเมินกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับปรับปรุง 2564) ดังนี้

2.1 กฎกระทรวง อว.(31 มี.ค.2565) ได้กำหนดผลการเรียนรู้ 4 ด้าน (เดิมมี 5 ด้าน) ดังนี้

โดยให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร/สาขาวิชา ในสถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก ประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ด้าน คือ **ความรู้ (Knowledge)** 2) **ทักษะ (Skills)** 3) **จริยธรรม (Ethics)** 4) **ลักษณะบุคคล (Character)** (ประกาศ กมอ.2565) ได้แก่

ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

ความรู้เชิงสาระ/หลักการ ความรู้เชิงกระบวนการ และความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ความรู้ที่จำเป็นต่อการเชื่อมโยง การปรับใช้ การต่อยอดความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาและการทำงานร่วมกัน (ยกเว้นคุณวุฒิปริญญาตรี) (ยกเว้นคุณวุฒิปริญญาตรี)

ระดับปริญญาตรี - เป็นความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ปรับใช้ความรู้เพื่อการพัฒนา

ประกาศนียบัตรบัณฑิต - เป็นความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอ ต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้และเชื่อมโยงความรู้ ใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพ

ระดับปริญญาโท - เป็นความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่ เพื่อการค้นพบ และสร้างสิ่งใหม่ที่เป็นที่ยอมรับ

ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง เป็นความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอ ต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้และเชื่อมโยงสร้างองค์ความรู้ใหม่ เชิงปฏิบัติในการแก้ปัญหาทางวิชาชีพแบบองค์รวม และเป็นที่ยอมรับ

ระดับปริญญาเอก -เป็นความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ ต่อยอดความรู้ เชื่อมโยงความรู้ และการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาแบบองค์รวม เป็นที่ยอมรับและอ้างอิงได้และหรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้

นิยาม การสร้างสิ่งใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งทำให้ได้ผลผลิตใหม่ที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ สิ่งของ กระบวนการ ระบบ แนวคิด อันเป็นสิ่งสร้างขึ้นจาก ความรู้ ความคิดริเริ่ม หรือความคิดสร้างสรรค์ใหม่ หรือมีการพัฒนา ต่อยอด ประยุกต์ และปรับปรุง ให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทใหม่ วิถีชีวิตใหม่ หรือ ความต้องการใหม่

นิยาม การสร้างองค์ความรู้ใหม่ หมายถึง กระบวนการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยประเภทต่าง ๆ ซึ่งทำให้ได้ผลผลิต หรือข้อค้นพบจากการวิจัย เป็นแนวคิด ทฤษฎี หรือสาระความรู้ใหม่ ที่ช่วยในการส่งเสริมหรือพัฒนาศาสตร์ในสาขานั้น หรือส่งเสริมให้เกิดการสร้างศาสตร์ใหม่แบบบูรณาการ

2) ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ผูกฝนปฏิบัติให้เกิด ความแคล่วคล่อง ว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาดน และพัฒนาสังคม สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล โดยโครงสร้างของความรู้ สำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

2.1) **ทักษะการปฏิบัติงานตามวิชาชีพ** หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

2.2) **ทักษะทั่วไป ประกอบด้วยทักษะการเรียนรู้ ทักษะส่วนบุคคล ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น** ที่นำไปสู่การพัฒนางาน วิชาชีพ การดำรงชีวิตและการทำงานเพื่อสร้างสรรค์ องค์กรและสังคม ซึ่งเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

ระดับปริญญาตรี - 1) ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการปฏิบัติ และการปรับปรุงพัฒนางาน เพื่อการประกอบอาชีพ 2) ทักษะด้านดิจิทัล

ประกาศนียบัตรบัณฑิต 1) ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการปฏิบัติ และ การปรับปรุงพัฒนางาน ให้มีความเป็นมืออาชีพ 2) ทักษะด้านดิจิทัล

ระดับปริญญาโท -1) ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการสร้างความรู้ ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่ม สร้างสิ่งใหม่ เพื่อสร้าง ความรู้ใหม่เชิงวิชาการหรือวิชาชีพ 2) ทักษะด้านดิจิทัล

ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง 1) ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการสร้างความรู้ ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เพื่อสร้าง ความรู้ใหม่เชิงวิชาการ หรือวิชาชีพในระดับเป็น ที่ยอมรับ และเป็นแนวปฏิบัติได้ 2) ทักษะด้านดิจิทัล

ระดับปริญญาเอก -1) ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะการสร้างความรู้ ในการปฏิบัติ การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เชิงวิชาการหรือวิชาชีพในระดับที่ อ้างอิง หรือปรับใช้ในบริบทอื่นได้ 2) ทักษะด้านดิจิทัล

หลักสูตรต้องอ้างอิงทักษะ จากกรอบแนวคิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ Top 10 Skills ของ World Economic Forum

ตัวอย่างทักษะ : ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (inquiry skills) การคิดเชิงวิพากษ์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) การแสดงเหตุผล (reasoning) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) การเรียนรู้ (learning) การสื่อสาร (communication) ความร่วมมือรวมพลัง (collaboration) การทำงานเป็นทีม (team working) ความเป็นผู้นำ (leadership) ความเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneurship) การแก้ไขปัญหา (problem solving) การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทักษะการทำงานที่หลากหลาย (multitasking skills)

3) จริยธรรม (Ethics) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความ เป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับ หลังผู้อื่น โดยโครงสร้างของจริยธรรม สำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

3.1 การกระทำที่เป็นไปตามกฎกติกา และเกิดประโยชน์ต่อสังคม

3.2 การหลีกเลี่ยงการกระทำสิ่งที่ไม่ดีกฎกติกาของสังคม และไม่ทำผิดกฎหมาย

ทั้งนี้ หลักสูตรต้องกำหนดจริยธรรมที่เหมาะสมกับสาขาวิชาในแต่ละระดับคุณวุฒิ และ จริยธรรมเฉพาะวิชาชีพที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพ หรือประชาคมวิชาชีพ หรือจรรยาบรรณในการ ประกอบอาชีพ

ตัวอย่างจริยธรรม : การกระทำที่มีจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีจิตใจเมตตา ความโอปอ้อมอารี การมีจิตสาธารณะ การรักษา สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

การกระทำที่ไม่ถูกจริยธรรม เช่น การคัดลอกผลงาน การทุจริตทางวิชาการ การละเมิด ทรัพย์สินทางปัญญา การละเมิดสิทธิเสรีภาพ การลักขโมย การทุจริตการสอบ การฉ้อโกง การไม่ กระทำตามสัญญา การโฆษณาสรรพคุณของสินค้าเกินจริง การกระทำที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

4) ลักษณะบุคคล (Character) หมายถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยม ที่สะท้อน คุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์ จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

โดยโครงสร้างของลักษณะบุคคล สำหรับแต่ละระดับคุณวุฒิ มีดังนี้

4.1) ลักษณะบุคคลทั่วไป

4.2) ลักษณะบุคคลตามวิชาชีพ หรือตามศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างลักษณะบุคคล : บุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร มีเสน่ห์ เป็นผู้นำ นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ มีเมตตา กรุณา รักการทำงานเป็นทีม ช่างสังเกต คิดอย่างมี วิจารณญาณ มีเหตุผล ค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง การรักษาสีงแวดล้อม ความพอเพียง

ความเท่าเทียมกันในสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับ ความแตกต่างในสังคม ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ความรับผิดชอบ อดทนในการทำงานตามวิชาชีพ ความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วน เป็นแบบอย่างได้ บุคลิกภาพดี มีการสื่อสารที่ดี คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง มีสุนทรียนิยม มีศิลปนิสัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ รักการเล่น รักการแสดง เป็นนักบริหารจัดการ มีความคิดเชิงตรรกะ ความเป็นผู้ประกอบการ การรู้ดิจิทัล (digital literacy) และการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy)

เช่น การรู้เทคโนโลยี (technology literacy) การรู้สารสนเทศ (information literacy) การรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เห็น (visual literacy) การรู้การสื่อสาร (communication literacy) การรู้สังคม (social literacy) เป็นต้น

ทั้งนี้ ทุกหลักสูตรต้องกำหนดลักษณะบุคคลที่เป็นลักษณะบุคคลทั่วไปที่เหมาะสม มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตรและสถาบัน ส่วนหลักสูตรวิชาชีพ ควรกำหนด ลักษณะบุคคลเฉพาะวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพด้วย โดยอาจเลือกลักษณะบุคคลทั่วไปมากำหนดเป็นคุณสมบัติที่เป็นจุดเน้นให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ในการผลิตบัณฑิตให้ได้ **ผลลัพธ์การเรียนรู้** ที่กำหนดในหลักสูตร โดยออกแบบและพัฒนาระบบและกลไก หรือวิธีการพร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา และตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรอง มาตรฐานการอุดมศึกษาของหลักสูตรการศึกษา

2.2 กลุ่ม 4 การพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยศาสนา (คู่มือการประเมินกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 2564)

ผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา (Performance)

- (1) **สาระสำคัญ** มีจุดมุ่งหมายเฉพาะของหลักสูตร/สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วช. หนองคาย
- (2) **มิติตามพันธกิจ** โดยมุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติปัญญาและคุณธรรมด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานหลักศาสนากับวิชาการ
- (3) **ชื่อตัวชี้วัด** ผลลัพธ์บัณฑิตต้องมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม Moral and Intellectual Characteristic of Graduate
- (4) **นิยามตัวชี้วัด** ผลลัพธ์บัณฑิตต้องมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรมสอดคล้องกับหลักศาสนาที่สถาบันกำหนด หมายถึง ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรมสอดคล้องกับหลักศาสนาที่หลักสูตรฯ และสถาบันกำหนด
- (5) **รายการข้อมูล** 1) จำนวนนิสิตชั้นปีสุดท้ายที่ตอบแบบสำรวจประเมินคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรมสอดคล้องกับหลักศาสนาที่หลักสูตรฯและสถาบันกำหนดที่ได้คะแนนสูงสุด 2 ระดับแรก จากแบบสำรวจประเมิน 5 ระดับ (หรือเทียบเคียง)

- (สถาบันกำหนดขึ้นเองตามคามคาดหวัง ดำเนินการ สํารวจโดยสถาบัน) 2) จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจประเมินทั้งหมด หมายถึง ผู้ตอบแบบสำรวจประเมินคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรมสอดคล้องกับหลักศาสนาที่สถาบันกำหนด
- (6) **สูตรคำนวณ** (ตัวตั้ง) -จำนวนนิสิตชั้นปีสุดท้ายที่ตอบแบบสำรวจประเมินคุณลักษณะทางสติปัญญา และคุณธรรม X 100 (ตัวหาร) –จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจประเมินทั้งหมด
- (7) **ข้อมูลอ้างอิง** 1) ข้อมูลจำนวนนิสิตชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรฯ ในสถาบัน 2) ข้อมูลแบบประเมิน/ผลการสำรวจประเมินคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรมสอดคล้องกับหลักศาสนาที่สถาบันกำหนด สอดคล้องกับหลักศาสนาที่ให้คะแนนสูงสุด 2 ระดับแรก จากแบบสำรวจ (เกณฑ์ประเมิน 5 ระดับหรือเทียบเคียง)
- (8) **เกณฑ์ประเมิน** เกณฑ์การพิจารณาระดับผลการดำเนินงานของสถาบัน ดังนี้
- ระดับ 1 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70
 - ระดับ 2 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 75
 - ระดับ 3 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80
 - ระดับ 4 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 85
 - ระดับ 5 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90

2) ผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา (Performance)

- (1) **สาระสำคัญ** ผลงานการวิจัยและสร้างนวัตกรรมโดยปรับใช้หลักศาสนาฯ วช. หนองคาย
- (2) **มิติตามพันธกิจ** การให้ความสำคัญกับการวิจัยและสร้างนวัตกรรมโดยปรับใช้หลักศาสนาให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนไปและสร้างหลักการวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก
- (3) **ชื่อตัวชี้วัด** ผลลัพธ์บัณฑิตต้องมีคุณลักษณะทางสติปัญญาและคุณธรรม Moral and Intellectual Characteristic of Graduate
- (4) **นิยามตัวชี้วัด** ผลงานงานวิจัยและ/หรือนวัตกรรมที่พัฒนาปัญญาและคุณธรรม Knowledge Contribution for Intellectual and Moral Development
- (5) **รายการข้อมูล** ผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนักของงานวิจัยและ/หรือนวัตกรรมสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาจิตใจ สติปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนาผสานกับหลักวิชาการ
- (6) **สูตรคำนวณ** (ตัวตั้ง) –ผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนักของจำนวนชิ้นงานหรือโครงการวิจัยและ/หรือนวัตกรรมที่สอดคล้องกับนิยาม X 100 (ตัวหาร) –จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจประเมินทั้งหมด
- (7) **ข้อมูลอ้างอิง** 1) ข้อมูลชิ้นงานหรือโครงการวิจัยและ/หรือนวัตกรรมสร้างองค์ความรู้ด้านศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจ สติปัญญาด้วยหลักศาสนาผสานกับหลักวิชาการ 2) ข้อมูลชิ้นงานหรือ

โครงการวิจัยและ/หรือนวัตกรรมทั้งหมดของสถาบัน 3) น้ำหนักของชิ้นงานหรือโครงการวิจัยและ/หรือนวัตกรรมที่สอดคล้องกับนิยามที่มีการดำเนินการในระดับพื้นที่ ระดับชาติ ระดับนานาชาติ มีค่าน้ำหนักของระดับการดำเนินการประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ระดับพื้นที่ มีค่าน้ำหนัก 1.00 คะแนน

ระดับชาติ มีค่าน้ำหนัก 1.50 คะแนน

ระดับนานาชาติ มีค่าน้ำหนัก 2.00 คะแนน

(8) เกณฑ์ประเมิน เกณฑ์การพิจารณาระดับผลการดำเนินงานของหลักสูตรฯในสถาบัน
ดังนี้

ระดับ 1 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50

ระดับ 2 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ระดับ 3 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70

ระดับ 4 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80

ระดับ 5 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90

3) ผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา (Performance)

(1) **สาระสำคัญ** การนำหลักธรรม คำสอนทางพุทธศาสนา มาชี้นำสังคม วช.หนองคาย

(2) **มิติตามพันธกิจ** นำหลักธรรม คำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคม โดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติปัญญาและพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ

(3) **ชื่อตัวชี้วัด** บุคลากรที่มีบทบาทหรือผลงานที่ได้รับการอ้างอิง Morality Role Model

(4) **นิยามตัวชี้วัด** ผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนักของจำนวนบุคลากรที่มีบทบาทหรือผลงานที่ได้รับการอ้างอิง หรือนำไปเป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาต่อยอด หรือได้รับรางวัลในการพัฒนาจิตใจ สติปัญญาและพฤติกรรมของประชาชน

(5) **รายการข้อมูล** 1) จำนวนบุคลากรที่มีบทบาทหรือผลงานที่ได้รับการอ้างอิง หมายถึง จำนวนบุคลากร ที่มีบทบาทหรือผลงานที่ได้รับการอ้างอิง หรือนำไปเป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาต่อยอด หรือได้รับรางวัลในการพัฒนาจิตใจ สติปัญญาและพฤติกรรมของประชาชน 2) จำนวนบุคลากรทั้งหมดของหลักสูตรฯ ในสถาบัน

(6) **สูตรคำนวณ** (ตัวตั้ง) –ผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนักของจำนวนบุคลากรที่มีบทบาทหรือผลงานที่ได้รับการอ้างอิง X 100 (ตัวหาร) –จำนวนบุคลากร(อาจารย์)ทั้งหมดของหลักสูตรฯ ในสถาบัน

(7) **ข้อมูลอ้างอิง** 1) ข้อมูลด้านบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา ที่มีบทบาทหรือผลงานที่ได้รับการอ้างอิงหรือนำไปเป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาต่อยอด หรือได้รับรางวัลในการพัฒนาจิตใจ สติปัญญาและพฤติกรรมของประชาชน และ/หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 2) น้ำหนักของผลงานที่บุคลากร

มีบทบาทหรือได้รับการอ้างอิง หรือนำไปเป็นต้นแบบเพื่อพัฒนาต่อยอด หรือได้รับรางวัลในการพัฒนาจิตใจ สติปัญญาและพฤติกรรมของประชาชน มีค่าน้ำหนักของบทบาทหรือผลงานฯ ในประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ระดับพื้นที่ มีค่าน้ำหนัก 1.00 คะแนน

ระดับชาติ มีค่าน้ำหนัก 1.50 คะแนน

ระดับนานาชาติ มีค่าน้ำหนัก 2.00 คะแนน

(8) เกณฑ์ประเมิน เกณฑ์การพิจารณาระดับผลการดำเนินงานของหลักสูตรฯในสถาบัน

ดังนี้

ระดับ 1 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ระดับ 2 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70

ระดับ 3 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80

ระดับ 4 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90

ระดับ 5 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 100

4) ผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา (Performance)

(1) **สาระสำคัญ** การทำงานแบบเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

(2) **มิติตามพันธกิจ** นำหลักธรรม คำสอนทางพุทธศาสนา มาชี้นำสังคม โดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติปัญญาและพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ

(3) **ชื่อตัวชี้วัด** ผลงานทางวิชาการที่เกิดจากความร่วมมือกับเครือข่าย Knowledge Contribution from Intellectual and Moral Cultivation Network

(4) **นิยามตัวชี้วัด** ผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนักของผลงานทางวิชาการที่เกิดจากความร่วมมือกับหน่วยอื่นในเครือข่ายเพื่อการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยศาสนาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

(5) **รายการข้อมูล** 1) ผลงานทางวิชาการที่เกิดจากความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในเครือข่าย 2) จำนวนผลงานทางวิชาการทั้งหมดของหลักสูตรฯ ในสถาบัน

(6) **สูตรคำนวณ** (ตัวตั้ง) –ผลรวมคะแนนถ่วงน้ำหนักของผลงานทางวิชาการที่เกิดจากความร่วมมือความร่วมมือกับเครือข่าย X 100 (ตัวหาร) –จำนวนผลงานทางวิชาการทั้งหมดของหลักสูตรฯ ในสถาบัน

(7) **ข้อมูลอ้างอิง** 1) ข้อมูลรายงานการประเมินผลงานทางวิชาการที่มีความร่วมมือกับเครือข่ายของสถาบัน 3 ปีย้อนหลัง 2) น้ำหนักของผลงานทางวิชาการที่เกิดจากความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในเครือข่าย เพื่อการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยศาสนา มีค่าน้ำหนักของระดับความร่วมมือประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ระดับพื้นที่	มีค่าน้ำหนัก 1.00 คะแนน
ระดับชาติ	มีค่าน้ำหนัก 1.50 คะแนน
ระดับนานาชาติ	มีค่าน้ำหนัก 2.00 คะแนน

(8) เกณฑ์ประเมิน เกณฑ์การพิจารณาระดับผลการดำเนินงานของหลักสูตรฯ ในสถาบัน

ดังนี้

- ระดับ 1 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60
- ระดับ 2 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70
- ระดับ 3 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80
- ระดับ 4 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90
- ระดับ 5 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 100

สำหรับตัวชี้วัดศักยภาพองค์กร 4 ตัว เพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยศาสนา

(Moral and intellectual cultivation)

1) ประเภทตัวชี้วัด - ศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา (Potential)

- (1) สาระสำคัญ โครงสร้างมาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พระพุทธศาสนา วิทยาเขตหนองคาย
- (2) มิติตามพันธกิจ มุ่งพัฒนาดุษฎีบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติปัญญาและคุณธรรมด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ผสมหลักธรรม พระพุทธศาสนากับหลักวิชาการ
- (3) ชื่อตัวชี้วัด สัดส่วนหน่วยกิตของวิชาที่มุ่งเน้นการเน้นการศึกษาหลัก หรือนำหลัก ศาสนามาบูรณาการ (Credit Ratio of Intellectual and Moral Teaching in Curriculum)
- (4) นิยามตัวชี้วัด ร้อยละของจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่มุ่งเน้นการศึกษาหลัก ศาสนา หรือนำหลักพุทธธรรม พระพุทธศาสนามาบูรณาการของทุกหลักสูตร/สาขาพระพุทธศาสนา
- (5) รายการข้อมูล 1) จำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่มุ่งเน้นการศึกษาปรัชญา หลัก พุทธศาสนาหรือการนำหลักศาสนามาบูรณาการ หมายถึง จำนวนหน่วยกิตรายวิชาที่มุ่งเน้น การศึกษาปรัชญา หลักศาสนาและการนำหลักพุทธศาสนามาบูรณาการรวมของทุกหลักสูตรฯ 2) จำนวนหน่วยกิตรวมของรายวิชาในหลักสูตรทั้งหมด
- (6) สูตรคำนวณ (ตัวตั้ง) –จำนวนหน่วยรายวิชาที่มุ่งเน้นการศึกษาปรัชญา หลักพุทธ ศาสนาและการนำหลักศาสนามาบูรณาการ X 100 (ตัวหาร) –จำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตร ทั้งหมด
- (7) ข้อมูลอ้างอิง ข้อมูลหลักสูตร รายวิชา มาตรฐานหลักสูตรฯ ในสถาบัน
- (8) เกณฑ์ประเมิน เกณฑ์การพิจารณาระดับศักยภาพการดำเนินงานของสถาบัน ดังนี้
 - ระดับ 1 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40
 - ระดับ 2 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50
 - ระดับ 3 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ระดับ 4 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70

ระดับ 5 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80

2) ประเภทตัวชี้วัด -ศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา (Potential)

(1) **สาระสำคัญ** คุณวุฒิและความเชี่ยวชาญของบุคลากร (อาจารย์ประจำหลักสูตรฯ)

(2) **มิติตามพันธกิจ** มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติปัญญาและคุณธรรมด้วยการจัดการเรียนการสอน ที่ผสมผสานหลักพุทธธรรม พระพุทธศาสนากับหลักวิชาการ

(3) **ชื่อตัวชี้วัด** ความเชี่ยวชาญของบุคลากรด้านศาสนาหรือการพัฒนาคุณธรรม (Faculty Expertise in Intellectual and Moral Education)

(4) **นิยามตัวชี้วัด** ร้อยละของอาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางศาสนาหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาหรือพัฒนาคุณธรรม

(5) **รายการข้อมูล** 1) จำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางศาสนาหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาหรือพัฒนาคุณธรรม 2) จำนวนอาจารย์รับผิดชอบหลักสูตรฯ ในสถาบันทั้งหมด

(6) **สูตรคำนวณ** (ตัวตั้ง) –จำนวนอาจารย์ที่คุณวุฒิทางศาสนาหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาหรือพัฒนาคุณธรรม X 100 (ตัวหาร) –จำนวนอาจารย์ในสถาบันทั้งหมด

(7) **ข้อมูลอ้างอิง** ข้อมูลประวัติ คุณวุฒิ และผลงานวิชาการของอาจารย์ ด้านศาสนาหรือพัฒนาคุณธรรมของหลักสูตรฯ สถาบันอุดมศึกษา

(8) **เกณฑ์ประเมิน** เกณฑ์การพิจารณาระดับศักยภาพการดำเนินงานของสถาบัน ดังนี้

ระดับ 1 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50

ระดับ 2 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60

ระดับ 3 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 70

ระดับ 4 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80

ระดับ 5 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90

3) ประเภทตัวชี้วัด -ศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา (Potential)

(1) **สาระสำคัญ** งบประมาณสนับสนุนการวิจัยและ/หรือบริการวิชาการที่ได้รับจากภายนอก

(2) **มิติตามพันธกิจ** การให้ความสำคัญกับการวิจัยและสร้างนวัตกรรม โดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนาให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนไปและสร้างหลักการวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก

(3) **ชื่อตัวชี้วัด** งบประมาณ/ทรัพยากรวิจัยเพื่อการพัฒนาปัญญาและคุณธรรม (Funding for Knowledge Creation in Intellectual and Moral Development)

(4) **นิยามตัวชี้วัด** ร้อยละของงบประมาณวิจัยและ/หรือบริการวิชาการที่ได้รับจากภายนอกเพื่อดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยศาสนาพุทธ

(5) **รายการข้อมูล** ร้อยละของงบประมาณวิจัยและ/หรือบริการวิชาการที่ได้รับจากภายนอกเพื่อดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยศาสนา

(6) **สูตรคำนวณ** (ตัวตั้ง) –จำนวนงบประมาณ ทุนสนับสนุนการวิจัยและ/หรือเป็นบริการวิชาการที่ได้รับจากแห่งภายนอก X 100 (ตัวหาร) –จำนวนงบประมาณทั้งหมดของสถาบัน

(7) **ข้อมูลอ้างอิง** 1) ข้อมูลงบประมาณ ทุนสนับสนุนการวิจัยและ/หรือบริการวิชาการที่ได้รับจากแหล่งภายนอกของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยศาสนา 2) จำนวนงบประมาณทั้งหมดของสถาบัน

(8) **เกณฑ์ประเมิน** เกณฑ์การพิจารณาระดับศักยภาพการดำเนินงานของสถาบัน ดังนี้

ระดับ 1 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10

ระดับ 2 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20

ระดับ 3 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 30

ระดับ 4 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 40

ระดับ 5 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50

4) ประเภทตัวชี้วัด -ศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา (Potential)

(1) **สาระสำคัญ** การทำงานแบบเครือข่ายเพื่อพัฒนา/ชี้นำสังคมโดยใช้หลักศาสนาพุทธ

(2) **มิติตามพันธกิจ** นำหลักธรรม คำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจสติปัญญาและพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ

(3) **ชื่อตัวชี้วัด** ความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน (Collaboration Ecosystem for Sustainable Social Development)

(4) **นิยามตัวชี้วัด** ระดับความเข้มแข็งของการทำงานร่วมกับเครือข่ายระดับชาติและระดับนานาชาติที่สถาบันมีความร่วมมือเพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนโดยใช้หลักศาสนา

(5) **รายการข้อมูล** 1) แผนงาน โครงการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนใช้หลักศาสนาของสถาบัน 2) ระบบ กลไก การดำเนินงานระดับสถาบันและเครือข่ายตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนใช้หลักศาสนาของสถาบัน 3) รายงานการดำเนินการ การประเมินผล และสรุปการดำเนินงานโครงการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนใช้หลักศาสนา 4) รายงานการดำเนินการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการของสถาบันสมาชิกในเครือข่าย

(6) **สูตรคำนวณ** -มีการดำเนินงานโครงการตามเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้หลักพุทธธรรม พระพุทธศาสนาตามหลักสูตรฯ ในสถาบัน ดังนี้

-กระบวนการ A การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกันกับเครือข่าย

-กระบวนการ B จัดระบบและกลไกการดำเนินงานระดับสถาบันและเครือข่าย

-กระบวนการ C ดำเนินการตามแผนที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ของสมาชิก

เครือข่าย

- กระบวนการ D ประเมินผลและสรุปการดำเนินงานตามแผนที่ตั้งไว้เพื่อการพัฒนา
- กระบวนการ E จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการของสถาบันสมาชิกในเครือข่ายตามระยะเวลาที่กำหนดร่วมกัน

(7) **ข้อมูลอ้างอิง** ข้อมูลความร่วมมือระดับชาติและระดับนานาชาติด้านการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนโดยใช้หลักศาสนาของสถาบัน (มีหลักฐานข้อตกลงความร่วมมือ)

(8) **เกณฑ์ประเมิน** เกณฑ์การพิจารณาระดับศักยภาพการดำเนินงานของสถาบัน ดังนี้

- ระดับ 1 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ A
- ระดับ 2 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ A+B
- ระดับ 3 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ A+B+C
- ระดับ 4 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ A+B+C+D
- ระดับ 5 ผลการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ A+B+C+D+E

3. ตามทัศนของผู้เขียนบทความวิชาการ

จากประกาศ กมอ.2565 ที่ออกตาม กฎกระทรวง อว.2565 (31 มี.ค.2565) และคู่มือการประเมินกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับปรับปรุง 2564) โดยแยกออกเพื่อเสนอความเห็น ดังนี้

3.1 กฎกระทรวง อว. 2565

โดยกฎกระทรวง อว.2565 ที่ออกตาม (31 มี.ค.2565) มาตรา 24 หมวด 3 พรบ.การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ.2562 ซึ่งกำหนดข้อ 7 ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ต้องมีอย่างน้อยสี่ด้าน ดังต่อไปนี้

- (1) ด้านความรู้
- (๒) ด้านทักษะ
- (๓) ด้านจริยธรรม
- (๔) ด้านลักษณะบุคคล

โดยรายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ(กมอ.) ประกาศกำหนดซึ่งต่อมาได้มีประกาศ กมอ.2565 เดือน กรกฎาคม 2565 (ตามกฎกระทรวง อว. 2565 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2565) โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 กันยายน 2565 เป็นต้นมา ดังนั้น ในทางปฏิบัติจะต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2565 เป็นต้นไป โดยเริ่มต้นได้ (แม้ว่าจะมีอาจารย์บางท่านในสถาบันบางแห่ง จะยึดตาม มคอ.2 ที่ได้อนุมัติจากสถาบันฯ และเห็นชอบ/รับทราบจาก สป.อว.แล้ว-ควรพิจารณาในเชิงบวก(พลิกโฉม)กับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่จะเกิดกับผู้เรียน หรือนิสิต/นักศึกษาฯเป็นสำคัญ) ดังนี้

- 1) นำ มคอ.2 ที่อนุมัติ/เห็นชอบฯจากสภาสถาบันฯ โดยนำ “ผลลัพธ์การเรียนรู้ 4 ด้าน” มาแทน “ผลการเรียนรู้ 5 ด้าน” หรือ 5 Domains โดยนำผลลัพธ์การเรียนรู้ตามประกาศ กมอ.2565 (ตามข้อ 2.1 ข้างต้น) กำหนดไว้(แทนข้อ 1.1) สำหรับข้อ 1.2 กลยุทธ์การสอนฯ และข้อ 1.3 การประเมิน ผลการเรียนรู้ จะต้องปรับให้สอดคล้อง

กับ “กิจกรรมการเรียนรู้ หรือ Active Learning” or Learning Activity of AUN-QA ที่เน้นให้ผู้เรียน/นิสิต/นักศึกษา เกิดทักษะการเรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ จึงถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติตามกฎกระทรวง อว.2565 ตาม “ผลลัพธ์การเรียนรู้”

2) การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ใน มคอ.3 หมวดที่ 5 ก็จะทำให้ “แผนการเรียนรู้” มีความชัดเจนขึ้น

3.2 จากคู่มือการประเมินกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา(ฉบับปรับปรุง 2564) สำหรับกลุ่ม 4 การพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยศาสนา ที่กำหนดเกณฑ์ประเมินตาม “ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน 4 ตัว และตัวชี้วัดศักยภาพองค์กร 4 ตัว” ตามข้อ 2.2 ซึ่งมีรายละเอียดอย่างละ 4 หลักและมีข้อย่อยอย่างละ 8 ข้อย่อย นั้น ส่วนใหญ่เป็นการอธิบายทั้งในระดับหลักสูตร/สาขาวิชา และระดับสถาบันฯ อาจทำให้อาจารย์ที่ไม่มีประสบการณ์สอน การจัดการเรียนการสอน และการตรวจประเมินหลักสูตร (IQA) เกิดความสับสนว่า ข้อใดหรือประเด็นใดเป็นเงื่อนไขในระดับหลักสูตร/สาขาวิชา และข้อไหนหรือประเด็นใดเป็นระดับสถาบัน (ระดับสถาบันก็ระดับคณะ/วิทยาลัยฯ ส่วนใหญ่ใช้ตัวชี้วัดเหมือนกัน)

ด้วยเหตุดังกล่าว(ข้อมูลข้างต้น) จึงเห็นควรที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/สาขาวิชาหรือผู้อำนวยการหลักสูตรฯ ที่จะต้องปรับ มคอ.2 ในหมวดที่ 4 ว่าด้วย ”ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผล หรือ (Curriculum mapping) ● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง โดยปรับเป็น “ผลลัพธ์การเรียนรู้ 4 ด้าน” คือ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ทักษะ (Skills) 3) จริยธรรม (Ethics) 4) ลักษณะบุคคล (Character) ตามกฎกระทรวง อว.2565 และประกาศ กมอ. 2565 จึงเป็นการพลิกโฉมในการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม(ด้านคุณภาพอุดมศึกษา) ที่กำหนดไว้ในคู่มือการประเมินกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับปรับปรุง 2564)

4. การสรุป

การพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) โดยกระทรวง อว.เริ่มต้นปฏิรูประบบการศึกษา ซึ่งได้จัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการกำหนดเป้าหมาย และผลลัพธ์การดำเนินงานตามจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีขึ้นไป เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดนิยาม คุณลักษณะ ตัวชี้วัด และนิยามเชิงปฏิบัติการครอบคลุมผลการดำเนินงาน (Performance) และศักยภาพ (Potential) ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งได้ใช้ความสามารถและศักยภาพอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิรูประบบอุดมศึกษา เป็นวิธีการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตาม มาตรา 24 วรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562 กำหนดให้มีการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มได้ โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์

ศักยภาพ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม โดยต้องกำหนด มาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณกับการจัดกลุ่ม ดังกล่าว โดยคำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมของส่วนงานภายในสถาบันซึ่งกำหนดให้มีการจัด สถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่ม คือ (1)กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (2)กลุ่มพัฒนา เทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (3)กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น (4)กลุ่มพัฒนา ปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา (5)กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ และ (6)กลุ่มอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการพลิกโฉมเพื่อการบริหาร หลักสูตรให้ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล

5. เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวง อว. (2565). เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 2565.

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.2562.

ประกาศ กมอ. (2564). เรื่อง รายละเอียดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565

สำนักงานปลัดกระทรวง อว. (2564). คู่มือการประเมินการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับปรับปรุง 2564)

อภิรักษ์ จันทะนี. (2558). *คู่มือการประเมินหลักสูตรระดับปริญญาโท-เอก*. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย